

ЗА ЕДИН ОПИТ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СУГЕСТОПЕДИЯ В ОБУЧЕНИЕТО ПО НОВОГРЪЦКИ ЕЗИК

ИВАН МИРЧЕВСКИ,

ХОНОРУВАН ПРЕПОДАВАТЕЛ ПО НОВОГРЪЦКИ ЕЗИК
В СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
И ПРЕПОДАВАТЕЛ-СУГЕСТОПЕД
В ШКОЛА ПО ГРЪЦКИ ЕЗИК „ОНИРО“

През учебната 2021-2022 г. в рамките на курса „Новогръцки език като втори чужд – ниво А1.1“ на Катедра „Класическа филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“ се направи неофициален опит за преподаване чрез сугестопедия, който в никакъв случай нямаше претенции да представлява строго научен експеримент и чието предприемане по-скоро бе продиктувано от желанието увлекателна, приятна и полезна материя, каквато е новогръцкият език, да бъде предадена на студентите чрез красив, ефективен и мек метод, какъвто е сугестопедията. Основното затруднение при този опит произтичаше от необходимостта сугестопедията да бъде приложена в твърде различните, не-сугестопедични условия на университетско обучение, а подобна адаптация на метода пораждаше опасения дали той би запазил своята резултатност. В следващите редове се описва кои промени се явиха неизбежни, кои практики, принципи и закони в сугестопедията бяха неотклонно следвани и какви крайни резултати донесе това.

Изначално беше поставено изискването всичките седем закона на сугестопедията да намерят приложение в обучението, като се запази и структурата на класическия сугестопедичен курс – събеседване и сугестопедични цикли (въведение, концертен сеанс, разработки, представяне). Независимо

дали това бе постижимо или се налагаше пригаждане към изискванията на средата, неизменно се търсеше постоянно присъствие на „мекотата“ в подхода и отсъствие на умора по време на учебните занимания.

По програма курсът обхваща шестдесет учебни часа, разпределени в еднократни седмични срещи с продължителност четири часа една, като в конкретния случай първоначално (през първите две седмици) те бяха провеждани присъствено в учебни зали в Софийския университет, а впоследствие – онлайн поради наложените от пандемията форсмажорни обстоятелства.

Групата курсисти се състоеше номинално от шест, а реално от пет души, тъй като един от студентите нямаше възможност да посещава заниманията и премина на самоподготовка. Сред тези шест студенти-второкурсници четирима бяха представители на специалност „Английска филология“, един на „Немска филология“ и един на „Румънска филология“. Всички те, след като бяха запознати в основни линии с предложението им метод, с любопитство и интерес дадоха съгласието си за използване на сугестопедия по време на курса.

В ниво А1.1 обичайно се преподават първите 12 урока (два от които са преговорни) от първи том на тритомния учебник „Общувайте на гръцки“ [1]

състоящ се от 24 урока (от тях четири преговорни), общо съдържащи около 1700 лексикални единици.

Седемте закона на сугестопедията

Тук няма да се спираме на прилагането на първия и на третия закон на сугестопедията, защото без тях цялото начинание по провеждане на опит за сугестопедично обучение би било безсмислено.

По отношение прилагането на втория закон: на студентите беше дадена свобода да присъстват или отсъстват по собствено усмотрение, да вземат или да не вземат участие в дейностите (пеене, изграждане на нова, артистична самоличност и пр.), както и свободата да подготвят или не задачи за домашна работа.

За да се изпълнят изискванията на четвъртия закон за многократно увеличен материал, специално за случая беше изготвено сугестопедично помагало въз основа на адаптирана за начинаещи криминална повест [2]. Същата е под авторството на Клеантис Арванитакис (автор и на гореспоменатия учебник), поради което обхванатият в произведението граматически и лексикален материал до голяма степен се припокрива със съдържащия се в първия том на учебника. Това е и причината въпросното адаптирано четиво обикновено да се дава на студенти, които са записали курс по гръцки за ниво А.2 (след два семестъра обучение), тъй като им позволява да използват на практика (при четене с разбиране) изучения в предходните две нива – А1.1 и А1.2 материал. В разглеждания случай работата по повестта започна още от самото начало на курса и на концертните сеанси се четяха отделни нейни глави. Това, всъщност, означаваше, че още от начеването си курсът ползваше целия материал, предвиден за изучаване в

продължение на една учебна година.

Петият закон намери приложение най-вече в съчетаването на споменатото сугестопедично помагало (преработената в двуезичен вариант, снабдена с граматични острови и подходящо оформена естетически повест), което изпълняваше ролята на „цялото“, с посочения по-горе и утвърден за целите на курса първи том от учебника „Общувайте на гръцки“, който пък на свой ред служеше за фокусиране върху „частта“ посредством предложените в него упражнения и задачи.

Шестият закон беше следван основно при определяне съотношението между активна дейност и пауза, разпределението на картините в сугестопедичното помагало и пр.

Седмият закон намери своето място както в използваните произведения на живописата, така и във фоновата музика, когато беше технически възможно тя да присъства.

Събеседване

Провеждането на индивидуални предварителни събеседвания с всеки студент не беше възможно. Вместо това се осъществи предварителна организационна среща, по време на която присъстващите имаха възможност да споделят защо са избрали гръцки език, какви други езици владеят, а също така разбраха, че в курса може да има включени песни, танци, изграждане на нова, артистична автобиография, без обаче да е налице задължение за участие в изброените дейности. Не беше направено индивидуално „замерване“ на входящото ниво на всеки студент, но всички заявиха, че са напълно начинаещи и не са учили гръцки език по-рано.

На първото занятие, което премина по класическия модел за чуждоезиково обучение,

на студентите се разказа накратко какво е сугестопедия, предложено им беше да „вкусят“ от сугестопедията, но с изричната уговорка, че поради особеностите на условията в университетския курс (липса на подходящо помещение, на интензивни занимания, онлайн обучение), резултатите – които със сигурност биха били положителни, може би няма да са толкова забележителни.

Сугестопедичен цикъл

Самият сугестопедичен цикъл (въведение, концертен сеанс, разработки и представяне), който обичайно продължава пет последователни дни, в настоящия случай бе разтеглен в пет последователни седмици (по четири часа всяка седмица), като понякога можеше и да се удължи поради предвидени (национални празници и т.н.) или непредвидени обстоятелства. Смятаме, че големите времеви отрязъци между отделните занятия забавиха процеса на усвояване на материала, в сравнение с курс с ежедневни, интензивни занимания.

За жалост, от сугестопедичния цикъл отпадна въведението, което се оказва технически неосъществимо при преминаването на обучението към дистанционна и виртуална форма.

Ритуалността в началото и в края на заниманията, постигната чрез изпълнение на песни и на гимнастически упражнения, в началото се възприемаше от студентите донякъде недоверчиво и като забавна странност, но в края на курса вече представляваше очакван и желан елемент от занятията.

Концертните сеанси, макар и провеждани онлайн в платформата Zoom и без висококачествено техническо оборудване, бяха

добре приети и имаха желан ефект, което си пролича както при разработката, така и при представянето.

Сугестопедична среда

В условията на неприсъствено обучение не беше възможно осигуряването на подходяща сугестопедична среда, предлагаща „храна“ за периферните перцепции. Единственият опит в тази насока бяха някои нарочно изготвени, естетически приятни таблици с граматическо съдържание, които бяха разпратени на студентите с препоръка да ги разпечатат и да ги държат в ползрението си по време на занятията.

Резултати в края на курса

Резултатите от курса могат да бъдат разделени на изпитна оценка и впечатления на курсистите.

Изпитните оценки бяха предвидимо по-високи при студентите, които редовно присъстваха в часовете, и по-ниски при често отсъстващите. Поставянето на оценки, ако и да е по-скоро в духа на нетипично за сугестопедията съревнование с останалите курсисти, все пак се явява неотменно изискване в системата на висшето образование.

По отношение на, спонтанно или не, споделените впечатления на студентите, като тук под внимание се вземат само редовно присъстващите, може да се каже, че те бяха положителни и удовлетворителни. От тях ще цитираме само изказването на една от студентките, която заяви: „Говорихме си с колегите и по наше общо мнение часовете по гръцки език са най-успокояващите в програмата ни“.

Именно това царящо в групата по време на

заниманията общо умиротворение даде повод да бъде споделен този опит в рамките на конференцията „Сугестопедия и мир“.

[1] Арβανιτάκης Κ., Арβανιτάκη Φ. Επικοινωνήστε ελληνικά 1. Αθήνα, 2002. Εκδόσεις Δέλτος. ISBN 960-8464-08-0

[2] Арβανιτάκης Κ. Ποιος είναι ο Α.Μ. Αθήνα, 1998. Εκδόσεις Δέλτος. ISBN 960-7914-08-2